

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van decreet betreffende een geïntegreerd beleid
inzake de erkenning van verworven competenties
- Principiële goedkeuring

1. INHOUDELIJK

1.1. Situering

Het voorliggend voorontwerp van decreet bouwt verder op de **conceptnota** 'Geïntegreerd beleid voor erkenning van competenties (EVC)' goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 17 juli 2015. De conceptnota verwijst naar het **regeerakkoord** dat de ambitie uitdrukt (p. 12, 36 en 143) om elk talent in Vlaanderen te benutten en maximaal in te zetten op het waarderen van verworven competenties, met specifieke aandacht voor werkbare loopbanen (in en buiten de overheid). Doorheen de verschillende **beleidsnota's** die aandacht geven aan EVC loopt als een rode draad het belang van het valideren van competenties die buiten het formeel onderwijs zijn verworven. Zoals vermeld in de conceptnota nemen de beleidsdomeinen Onderwijs en Werk samen een trekkersrol op voor het overkoepelend decreet, maar betrekken zij hierbij ook de andere beleidsdomeinen via de ambtelijke werkgroep EVC.

1.2. Context

1.2.1. Probleemstelling

Eind 2012 vaardigde de Raad van de Europese Unie een aanbeveling uit over het valideren van niet-formeel en informeel leren. Hierin spraken de lidstaten af dat zij tegen 2018 nationale regelingen zullen treffen m.b.t. EVC waardoor mensen hun competenties kunnen laten valideren en hiervoor een kwalificatie (of een deel ervan) kunnen verwerven. De Europese aanbeveling over EVC formuleert m.a.w. als doelstelling dat elke lidstaat beschikt over een EVC-beleid tegen 2018.

In Vlaanderen is de aandacht voor EVC reeds meer dan een decennium in diverse beleidsdomeinen decretaal verankerd (regelgeving ervaringsbewijzen, hoger onderwijs, volwassenenonderwijs, Vlaamse Trainersschool, ...). Er zijn waardevolle initiatieven van EVC aanwezig, al zijn die relatief onafhankelijk van elkaar ontstaan. De EVC-procedures en -praktijken verlopen gescheiden van elkaar, elk op basis van eigen regelgeving. Er is een gebrek aan coördinatie en coherentie tussen de beleidsdomeinen met een terminologische

spraakverwarring¹ en een versnipperd EVC-landschap als gevolg. Potentiële gebruikers van EVC vinden bijgevolg moeilijk hun weg en het maatschappelijk effect is vaak beperkt. Hiervoor zijn er diverse oorzaken. Werkgevers denken nog vaak in termen van diploma's in plaats van competenties ondanks het feit dat hun vacatures niet ingevuld raken. Onderwijsinstellingen hebben soms moeite met het aanvaarden van competenties die niet in formele onderwijscontexten zijn verworven. Bovendien zijn EVC-procedures vaak tijdrovend en zijn ze voor instellingen financieel weinig aantrekkelijk. Hoe beter immers het resultaat van EVC, hoe meer vrijstellingen het de kandidaat oplevert en dus ook voor hoe minder modules/opleidingsonderdelen hij/zij nog moet inschrijven. Het gevolg is dat de instelling minder inkomsten derft. In het kader van de ervaringsbewijzen, stellen we vast dat het een 'alles of niets'-verhaal is: mensen die (net) niet alle competenties uit de beroepskwalificatie kunnen aantonen, krijgen geen bewijs hoewel ze toch verschillende onderdelen beheersen. Het is voor burgers ook niet altijd duidelijk welke gevolgen ze precies mogen verwachten, bijv. in functie van tewerkstelling, betere verloning, ...

Dit alles heeft als resultaat dat EVC in Vlaanderen weinig zichtbaar is en de maatschappelijke impact beperkt is in vergelijking met sommige andere Europese landen. Het plaatst ons voor de uitdaging om competenties, verworven via formeel, non-formeel en informeel leren meer te waarderen en te benutten in de samenleving, in het onderwijs en op de arbeidsmarkt.

1.2.2. Doelstelling

De algemene doelstelling is dat de Vlaamse Regering sterker zal inzetten op het waarderen van competenties en talenten van mensen los van waar deze zijn verworven, door het zichtbaar maken, beoordelen en certificeren van verworven competenties en het voeren van een geïntegreerd EVC-beleid dat gedragen is door en van toepassing is voor alle relevante beleidsdomeinen.

Concrete doelstellingen van het voorliggend ontwerpdecreet zijn:

1. Verminderen van de versnippering tussen de beleidsdomeinen met betrekking tot EVC door het creëren van een uniform en transparant kader voor EVC zodat (potentiële) gebruikers beter en in groter aantal hun weg vinden naar EVC.
2. Verhogen van de maatschappelijke impact van EVC door de koppeling aan de VKS - en bijgevolg aan het Europese kwalificatiekader EQF- waardoor meer (potentiële) gebruikers hun competenties zullen laten valideren.
3. Verhogen van de maatschappelijke impact door kwaliteitsvolle EVC-testcentra de mogelijkheid te bieden om bewijzen af te leveren die gelijkwaardig zijn aan bewijzen uitgereikt na onderwijs en opleiding.
4. Vermijden dat reeds verworven competenties niet gevalideerd worden of opnieuw moeten worden opgenomen in een opleiding door in EVC ook de mogelijkheid te creëren tot het afleveren van 'delen van kwalificaties'.

In het voorontwerp van decreet ligt de focus op de beoordeling en certificering van verworven competenties uit een beroepskwalificatie door een geregistreerd EVC-testcentrum. Het is de basis waarop elk betrokken beleidsdomein zijn aanpak zal enten.

Daarnaast kunnen binnen een geïntegreerd EVC-beleid uiteraard (al dan niet gezamenlijk) nog meer initiatieven worden genomen, o.m. op vlak van communicatie, begeleiding en counseling om een EVC-traject op maat te vinden, professionalisering van EVC-begeleiders en -assessoren, partnerschappen enz.

¹ Cf. het vaak voorkomende onderscheid tussen EVC en EVK dat wordt uitgelegd in de Memorie van Toelichting.

1.3. Inhoud

1.3.1. Algemeen

Conform de conceptnota EVC van 17/07/2015 (Nota van de Vlaamse Regering over een geïntegreerd beleid voor erkenning van competenties - EVC) wordt via het ontwerpdecreet een breed gemeenschappelijk kader vastgelegd voor de erkenning van verworven competenties (EVC). Het is de bedoeling hiermee EVC te stimuleren en een antwoord te bieden op het huidige versnipperde EVC-beleid.

De algemene doelstelling is dat de Vlaamse Regering sterker zal inzetten op het waarderen van competenties en talenten van mensen los van waar deze zijn verworven, door het zichtbaar maken, beoordelen en certificeren van verworven competenties en het voeren van een geïntegreerd EVC-beleid dat gedragen is door en van toepassing is voor alle relevante beleidsdomeinen.

De keuze is gemaakt om in dit voorontwerp van decreet enkel beroepskwalificerende EVC-trajecten te regelen precies omdat beroepskwalificaties ook buiten onderwijs afgeleverd kunnen worden en zij dus de verbindende factor zijn tussen de verschillende beleidsdomeinen. Dit neemt niet weg dat binnen onderwijs ook verder wordt gewerkt aan EVC voor onderwijskwalificaties. Het behalen van een onderwijskwalificatie blijkt immers voor het grootste deel van de bevolking de kansen op een beter leven als volwassene te verhogen (duurzame tewerkstelling, gezondheid, deelname levenslang leren, minder kans op armoede).

De vier concrete doelstellingen (cf. supra) beogen een uniform en transparant kader (VKS als referentiekader, uitreiken van bewijzen, waaronder voor deelkwalificaties) voor EVC zodat (potentiële) gebruikers beter en in groter aantal hun weg vinden naar EVC.

Er is voor gekozen om een aantal principes m.b.t. de twee laatste fases van EVC m.n. de beoordeling en certificering van (beroepsgerichte) competenties generiek te verankeren.

EVC-testcentra baseren zich voor de beoordeling van competenties op EVC-standaarden die bepalen welke assessmentmethoden aangewezen zijn om de competenties uit de beroepskwalificatie te beoordelen. Een individu dat aantoonbaar is over de competenties te beschikken, ontvangt van het EVC-testcentrum een bewijs van beroepskwalificatie, een bewijs van deelkwalificatie of een bewijs van competenties.

Om deze bewijzen te kunnen afleveren via erkende EVC-trajecten, moet een organisatie die als EVC-testcentrum wilt starten vooreerst een aanvraag indienen tot registratie. Voorwaarde voor de aanvraag is dat de organisatie haar kwaliteit op organisatieniveau kan aantonen. Bij de aanvraag kan bijkomend rekening worden gehouden met criteria van macrodoelmatigheid.

Bij goed gevolg, worden de EVC-testcentra en de erkende EVC-trajecten die ze aanbieden opgenomen in een beleidsdomeinoverschrijdend register. Om blijvend bewijzen te kunnen afleveren moet het testcentrum bovendien een gunstig resultaat behalen bij het kwaliteitstoezicht op de door hem aangeboden EVC-trajecten.

Op deze manier hebben we een kader dat voor de betrokken beleidsdomeinen een gemeenschappelijke basis biedt voor het beoordelen en certificeren van competenties. Vertrekkend van dit kader, kunnen beleidsdomeinen eventueel eigen organisatie- en financieringsmodellen ontwikkelen.

Binnen het beleidsdomein Werk bestaat momenteel de maatregel van de ervaringsbewijzen, die via het voorontwerp van decreet houdende het Vlaams opleidingsverlof en houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Werk en Sociale Economie (VR 2018 0405 DOC.0456/2BIS) gecontinueerd zal worden onder de bevoegdheid van VDAB. Zodra mogelijk zal het beleidsdomein Werk na erkende EVC-trajecten echter geen ervaringsbewijzen meer uitreiken, maar bewijzen van beroepskwalificaties, bewijzen van deelkwalificatie of bewijzen van competenties, conform het voorliggende voorontwerp van decreet en conform het voorontwerp van decreet betreffende

kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader.

Verder uit te werken via uitvoeringsbesluit(en):

- Procedure erkenning EVC-standaarden
- Model vastleggen bewijs van competenties, bewijs van deelkwalificatie (of verwijzen naar bestaande modellen) en bepalen van de modaliteiten uitreiking van de bewijzen
- Procedure bepalen voor erkenningsaanvraag EVC-trajecten; procedure bepalen voor de beoordeling van de ingediende aanvraagdossiers
- Modaliteiten bepalen voor register van EVC-testcentra, voor de opname van de EVC-testcentra in het register en voor de intrekking van de registratie.

1.3.2. Artikelsgewijze toelichting

Voor de artikelsgewijze toelichting wordt verwezen naar de memorie van toelichting.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

De bepalingen uit het voorliggend voorontwerp van decreet hebben op zich **geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap**.

Via het voorontwerp van decreet wordt een breed gemeenschappelijk kader vastgelegd voor de erkenning van competenties (EVC). Het is de bedoeling hiermee EVC te stimuleren en een antwoord te bieden op het huidige versnipperde EVC-beleid over beleidsdomeinen heen. De decretale verankering van dit gemeenschappelijk kader heeft op zich geen consequenties voor de begroting.

Een aantal bepalingen die in het voorontwerp van de decreet verder worden gedelegeerd naar de Vlaamse Regering kunnen mogelijks wel een weerslag hebben op de begroting.

Een gedetailleerde berekening ervan zal pas kunnen opgenomen worden in de nota('s) aan de Inspectie van Financiën en de nota('s) aan de Vlaamse Regering bij het (de) besluit(en) van de Vlaamse Regering ter uitvoering van het voorliggend voorontwerp van decreet.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 5 mei 2018.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorliggend voorontwerp van decreet kan een weerslag hebben op de lokale besturen in de mate waarin zij wensen op te treden als EVC-testcentrum.

Het voorontwerp van decreet heeft evenwel geen rechtstreekse weerslag op de financiën van de lokale besturen noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorontwerp van decreet heeft op zich geen weerslag op het personeelsbestand en op de personeelsbudgetten, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

De opdracht die in het voorontwerp van decreet is opgenomen voor het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS) (coördineren van het opstellen van de EVC-standaarden door de bevoegde dienst van het Vlaamse Ministerie van Onderwijs en Vorming) is reeds opgenomen in het ondernemingsplan van AHOVOKS onder O.D.3.2: 'Instaan voor de processen die leiden tot het tot stand komen van beroeps- en onderwijskwalificaties, opleidingen en EVC-standaarden' en de kerntaak die hiermee verbonden is (K3.2.4) 'Ontwikkeling van EVC-standaarden'.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

- 1 Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2018-66 van 24 april 2018.
- 2 Het voorontwerp valt binnen het toepassingsgebied van de reguleringsimpactanalyse (RIA) en de jeugd- en kindereffectenrapportage (JoKER). Hieronder is de samenvatting van de RIA (inclusief JoKER) opgenomen.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet betreffende een geïntegreerd beleid inzake de erkenning van verworven competenties en aan de bijhorende memorie van toelichting;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, en de Vlaamse minister, bevoegd voor werk:
 - 2.1. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR), van de Sociaaleconomische Raad van Vlaanderen (SERV) en van de Strategische Adviesraad Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC);
 - 2.2. te gelasten de minister-president van de Vlaamse Regering te verzoeken voornoemd voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een gemeenschappelijke vergadering van het sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het Comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten;
 - 2.3. te gelasten voornoemd voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een vergadering van het overkoepelend onderhandelingscomité van het gesubsidieerd vrij onderwijs.

De viceminister-president,
De Vlaamse Minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS.

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS.

Bijlagen:

- het principiële goed te keuren voorontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting
- het advies van de Inspectie van Financiën
- het begrotingsakkoord
- de RIA